

Emilia Dickinson tworzyła literackie korelaty w odniesieniu do Arystotelesa. Widać, że pracowała nad jego tekstem samodzielnie. Księga 1 *Fizyki* zaczyna się od wyznaczenia ram: metoda polega na rozróżnieniu między (a) **zasadami**, (b) **przyczynami** oraz (c) **składowymi** lub elementami, ὧν εἶσιν ἀρχαὶ ἢ αἰτία ἢ στοιχεῖα.

Oczywiście jest *Poetyka*, względem porad Arystotelesa o pisaniu. Podejście Emilii Dickinson polegałoby na uznaniu języka za materię, a budowaniu licencji poetyckiej na wyróżnianiu — czasem żartobliwym — pomiędzy

(a) słowami jako słyszalnymi **regularnościami**, ἀρχές ἀπὸ φωνήεντος;

(b) budową słów, gdzie jest zmienność, a ta wymaga przyczyn czy też **podejmowania decyzji**, αἰτία;

(c) **częstkami** słów, jak sylaby lub pojedyncze litery czy dźwięki mowy; gdzie greckie στοιχείο może też traktować o przeważnie linearnym sposobie pisania w tym fizycznym świecie.

Porównajmy greckie słowa ἁδύλογος i ἁδύνατος: mają wspólną część ἁδύ, ale parsujemy je inaczej: ἁδύ–λογος oznacza osobę mówiącą słodko; ἁ–δύνατος było pojęciem na Jedną bez ruchu Istność, tezę poddaną dyspacie przez Arystotelesa w jego *Fizyce*.

Załączone fragmenty podają kilka przykładów korelacji, jak dla wierszy *Ustępstwo* lub *Śmierć to aby dialog*. Moje **Lexica** mają linki do parserów których użyłam; wszystkie są dostępne w internecie. Teresa Pelka, teresapelka-in-polish.com.

Φυσικής Ακροάσεως/1

< Φυσικής Ακροάσεως

Φυσικής Ακροάσεως
Συγγραφέας: Αριστοτέλης
Βιβλίο 1ο

Βιβλίο 2→

Πίνακας περιεχομένων

Κεφάλαιο 1

Κεφάλαιο 2

Κεφάλαιο 3

Κεφάλαιο 4

Κεφάλαιο 5

Κεφάλαιο 6

Κεφάλαιο 7

Κεφάλαιο 8

Κεφάλαιο 9

Κεφάλαιο 1

[184a] Ἐπειδὴ τὸ εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι συμβαίνει περὶ πάσας τὰς μεθόδους, ὧν εἰσὶν ἀρχαὶ ἢ αἷτια ἢ στοιχεῖα, ἐκ τοῦ ταῦτα γνωρίζειν (τότε γὰρ οἴομεθα γινώσκειν ἕκαστον, ὅταν τὰ αἷτια γνωρίσωμεν τὰ πρῶτα καὶ τὰς ἀρχὰς τὰς πρῶτας καὶ μέχρι τῶν στοιχείων), δῆλον ὅτι καὶ τῆς περὶ φύσεως ἐπιστήμης πειρατέον διορίσασθαι πρῶτον τὰ περὶ τὰς ἀρχάς.

Τὸν τε δη` τρόπον τοῦτον ἐπιούσιν ἀδύνατον φαίνεται τὰ ὄντα ἐν εἶναι, καὶ ἐξ ὧν ἐπιδεικνύουσι, ὅτι λύνειν οὐ χαλεπὸν. ἀμφότεροι γὰρ ἐριστικῶς συλλογίζονται, καὶ Μέλισσος καὶ Παρμενίδης [καὶ γὰρ ψευδῇ λαμβάνουσι καὶ ἀσυλλόγιστοί εἰσιν αὐτῶν οἱ λόγοι· μᾶλλον δ' ὁ Μελίσσου φορτικοὺς καὶ οὐκ ἔχων ἀπορίαν, ἀλλ' ἐνόησεν ἀτόπου δοθέντος τᾶλλα συμβαίνει· τοῦτο δ' οὐθεὶν χαλεπὸν]. ὅτι μὲν οὖν παρὰ τοῦτο λογίζεται Μέλισσος, δῆλον· οἶεται γὰρ εἰληφέναι, εἰ τὸ γενόμενον ἔχει ἀρχὴν ἅπαν, ὅτι καὶ τὸ μὴ γενόμενον οὐκ ἔχει. εἴτα καὶ τοῦτο ἄτοπον, τὸ παντοῦς εἶναι ἀρχὴν τοῦ πράγματος καὶ μὴ τοῦ χρόνου, καὶ γενέσεως μὴ τῆς ἀπλῆς ἀλλὰ καὶ ἀλλοιώσεως, ὥσπερ οὐκ ἀθρόας γιγνομένης μεταβολῆς. ἔπειτα δια τί ἀκίνητον, εἰ ἐν; ὥσπερ γὰρ καὶ τὸ μέρος ἐν ὄν, τοδὶ τὸ ὕδωρ, κινεῖται ἐν ἑαυτῷ, δια τί οὐ καὶ τὸ πᾶν; ἔπειτα ἀλλοίωσις δια τί οὐκ ἂν εἴη; ἀλλὰ μὴν οὐδεὶς τῷ εἶδει οἶόν τε ἐν εἶναι, πλην τῷ ἐξ οὗ (οὕτως δὲ ἐν καὶ τῶν φυσικῶν τινες λέγουσιν, ἐκείνως δ' οὐ). ἄνθρωπος γὰρ ἵππου ἕτερον τῷ εἶδει καὶ τάναντία ἀλλήλων.

καὶ πρὸς Παρμενίδην δὲ ὁ αὐτοὺς τρόπος τῶν λόγων, καὶ εἴ τινες ἄλλοι εἰσὶν ἴδιοι· καὶ ἡ λύσις τῇ μὲν ὅτι ψευδὴς τῇ δὲ ὅτι οὐ συμπεραίνεται, ψευδὴς μὲν ἢ ἀπλῶς λαμβάνει τὸ ὄν λέγεσθαι, λεγομένου πολλαχῶς, ἀσυμπέραντος δὲ ὅτι, εἰ

ἀλλ' ὅλως μὴ ὄν. τοῦ ἄρα ὅπερ ὄν οὐκ ὄν· ἀληθεὺς γὰρ εἶπεῖν ὅτι λευκόν, τοῦτο δὲ οὐκ ὄν ἐσήμαινεν. ὥστε καὶ τοῦ λευκοῦ σημαίνει ὅπερ ὄν· πλείω ἄρα σημαίνει τοῦ ὄν.

οὐ τοίνυν οὐδὲ μέγεθος ἔξει τοῦ ὄν, εἴπερ ὅπερ ὄν τοῦ ὄν· ἐκατέρω γὰρ ἕτερον τοῦ εἶναι τῶν μορίων.

ὅτι δὲ διαιρεῖται τοῦ ὅπερ ὄν εἰς ὅπερ ὄν τι ἄλλο, καὶ τῷ λόγῳ φανερόν, οἷον ὁ ἄνθρωπος εἰ ἔστιν ὅπερ ὄν τι, ἀνάγκη καὶ τοῦ ζῶντος ὅπερ ὄν τι εἶναι καὶ τοῦ δίπουν. εἰ γὰρ μὴ ὅπερ ὄν τι, συμβεβηκότα ἔσται. ἢ οὖν τῷ ἀνθρώπῳ ἢ ἄλλῳ τινὶ ὑποκειμένῳ. ἀλλ' ἀδύνατον.

συμβεβηκός τε γὰρ λέγεται τοῦτο, ἢ ὃ ἐνδέχεται ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν, ἢ οὗ ἐν τῷ λόγῳ ὑπάρχει τοῦ ὅτι συμβέβηκεν [ἢ ἐν ᾧ ὁ λόγος ὑπάρχει ὅτι συμβέβηκεν] (οἷον τοῦ μεν καθῆσθαι ὡς χωριζόμενον, ἐν δὲ τῷ σιμῶ ὑπάρχει ὁ λόγος ὁ τῆς ῥίνοος ἢ φαμεν συμβεβηκέναι τοῦ σιμόν). ἔτι ὅσα ἐν τῷ ὀριστικῷ λόγῳ ἔνεστιν ἢ ἐξ ὧν ἔστιν, ἐν τῷ λόγῳ τῷ τούτων οὐκ ἐνυπάρχει ὁ λόγος ὁ τοῦ ὅλου, οἷον ἐν τῷ δίποδι ὁ τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἐν τῷ λευκῷ ὁ τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου. εἰ τοίνυν ταῦτα τοῦτον ἔχει τοῦ τρόπου καὶ

τα ἄδύνατα ζητῶν ὁ νοῦς, εἴπερ βούλεται μεν διακρίναι, τοῦτο δε ποιῆσαι ἄδύνατον καὶ κατα το ποσοῦν καὶ κατα το ποιόν, κατα μεν το ποσοῦν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐλάχιστον μέγεθος, κατα δε το ποιοῦν ὅτι ἀχώριστα τὰ πάθη.

οὐκ ὀρθῶς δε οὐδε τὴν γένεσιν λαμβάνει τῶν ὁμοειδῶν. ἔστι μεν γὰρ ὡς ὁ **πηλός** εἰς πηλουῦς διαιρεῖται, ἔστι δ' ὡς οὐ. καὶ οὐχ ὁ αὐτοῦς τρόπος, ὡς πλίνθοι ἐξ οἰκίας καὶ οἰκία ἐκ πλίνθων, οὕτω [δε] καὶ ὕδωρ καὶ ἀήρ ἐξ ἀλλήλων καὶ εἰσι καὶ γίνονται. βέλτιόν τε ἐλάττω καὶ πεπερασμένα λαβεῖν, ὅπερ ποιεῖ Ἐμπεδοκλῆς.

Κεφάλαιο 5

Πάντες δη τάναντία ἀρχαῖς ποιοῦσιν οἳ τε λέγοντες ὅτι ἐν το πᾶν καὶ μὴ κινούμενον (καὶ γὰρ Παρμενίδης θερμοῦν καὶ ψυχροῦν ἀρχαῖς ποιεῖ, ταῦτα δε προσαγορεύει πῦρ καὶ γῆν) καὶ οἱ μανοῦν καὶ πυκνόν, καὶ Δημόκριτος το πλήρες καὶ κενόν, ὧν το μεν ὡς ὄν το δε ὡς οὐκ ὄν εἶναι φησιν. ἔτι θέσει, σχήματι, τάξει. ταῦτα δε γένη ἐναντίων. θέσεως ἄνω κάτω, πρόσθεν ὀπισθεν, σχήματος γεγωνιωμένον ἀγώνιον, εὐθυ περιφερές.